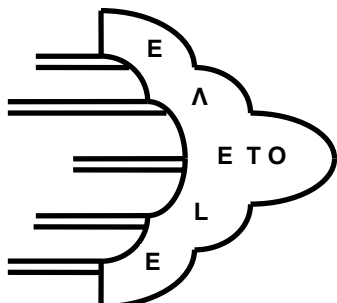

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Επιδάουρου & Αρτέμιδος 6, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
Τηλ.: 010-8042313, 010-8619521, 010-6838254

Τηλεομ.: 010-8068299, 010-8042385

Ηλ.Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.56 Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2002

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 Λεπτά

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ

Θεσσαλονίκη, 27-29 Σεπτ. 2002

– Είχε μεγάλο ενδιαφέρον και αθρόα συμμετοχή –

Στις 27-29 Σεπτεμβρίου 2002, διοργανώθηκε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης από τον Τομέα Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Συνέδριο με θέμα: «Μεταφράζοντας στον 21^ο αιώνα: Τάσεις & Προοπτικές».

Η πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής, η Τ. Νενοπούλου-Δρόσου, καθηγήτρια του ΑΠΘ, στην ομιλία της κατά την τελετή έναρξης, επεσήμανε την ιδιαίτερα συμβολική σημασία της επιλογής της Θεσ/νίκης, ως τόπου διεξαγωγής του συνεδρίου, μιας πόλης, ιστορίας 2.300 ετών, που κατόρθωσε να σμίξει πολιτισμούς, θρησκείες και γλώσσες και επέτρεψε την γλωσσική διαφοροποίηση ως μέσον συμβίωσης της κοινωνικής ζωής και της αρμονικής συνεργασίας ανάμεσα σε λαούς. Σε μια πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική Ευρώπη – όπου αντιπαλεύεται η ηγεμονία μιας γλώσσας επί των άλλων με αντικειμενικό σκοπό την μη επικράτηση του μονογλωσσισμού, πολύτιμο εργαλείο εκμετάλλευσης από πλευράς παγκοσμιοποίησης – προκύπτει η ανάγκη της σωστής και αποτελεσματικής χρήσης των πολυγλωσσικών στοιχείων.

Η θεματολογία του συνεδρίου, κάλυπτε ένα ευρύ φάσμα του ζητήματος της μεταφραστικής πράξης και έγινε προσπάθεια από τους συνέδρους να εξετασθούν πολλές πτυχές του μεταφραστικού συνεργήματος και να απαντηθούν ερωτηματικά και προβληματισμοί που απασχολούν τον σύγχρονο μεταφραστή στην εποχή μας, μια εποχή που χαρακτηρίζεται ως μεταμοντέρνα στην επικοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, οι εισηγήσεις επικεντρώθηκαν στους παρακάτω θεματικούς άξονες: Μεταφρασεολογία, Διδακτική της μετάφρασης, Ορολογία, Νέες τεχνολογίες και μετάφραση, Πολιτισμική διάσταση της μετάφρασης. →

Στο συνέδριο συμμετείχαν 120 σύνεδροι από 22 χώρες με 114 ανακοινώσεις και δύο στρογγυλά τραπέζια. Το πρώτο με τίτλο : *Αυτόματη μετάφραση : μύθος και πραγματικότητα* και το δεύτερο: *Αθλητισμός, Επικοινωνία & Μετάφραση: η προοπτική των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004»*. Αίσθηση προκάλεσε η αθρόα προσέλευση ενδιαφερόμενων (400 εγγραφές) καθώς και οι υψηλού επιπέδου ανακοινώσεις από μεταφραστές, μεταφρασεολόγους, γλωσσολόγους, λογοτέχνες ερευνητές κλπ. Παραβρέθηκαν δε προσωπικότητες διεθνούς κύρους του επιστημονικού χώρου της Μετάφρασης.

Η ΕΛΕΤΟ συμμετείχε στο συνέδριο και εκπροσωπήθηκε από δύο μέλη του Δ.Σ. της, τον Γ.Γ. κ. Κ. Βαλεοντή και την ταμία κα Α. Λάμπρου-Γκόνου. Ο Γ.Γ. της ΕΛΕΤΟ με ανακοίνωση του στο συνέδριο παρουσίασε το έργο της ΜΟΤΟ (Μόνιμης Ομάδας Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας) και την συμβολή της στην σύγχρονη Ελληνική γλώσσα των Τηλεπικοινωνιών.

Δόθηκε σύντομο ιστορικό της δημιουργίας της ΜΟΤΟ (1989) και αναπτύχθηκε η πολυετής δράση της και το παραχθέν έργο της σε τηλεπικοινωνιακούς όρους και κείμενα προτύπων. Περιεγράφη η δομή και το περιεχόμενο της Βάσης Τηλεπικοινωνιακών Όρων (TELETERM) και έγινε επισκόπηση της μέχρι σήμερα παραχθέντων προϊόντων της ΜΟΤΟ (*Ενιαίο Λεξιλόγιο Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία, Συγκεντρωτικό Λεξιλόγιο Αρκτικολεξων, Ακρωνύμων και άλλων συντομογραφιών των τηλεπικοινωνιών, Τετράγλωσσο λεξικό Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ελληνικά πρότυπα & άλλα κείμενα με όρους & ορισμούς, συλλογές όρων για την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Όρων EURODICAUTOM*) προϊόντα που αποτελούν κυρίως εκδόσεις του ΟΤΕ, του ΕΛΟΤ & βεβαίως της ΕΛΕΤΟ, της οποίας η ΜΟΤΟ αποτελεί ιδρυτικό συλλογικό μέλος. Τέλος δόθηκε το πρόγραμμα και οι προοπτικές της παραγωγής τηλεπικοινωνιακών όρων και ορισμών στο πλαίσιο του ΕΠΟΣ (Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού) και οι προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης της Βάσης TELETERM και η μετεξέλιξη της στο πλαίσιο του ΕΠΟΣ ως Θεματικής Βάσης Δεδομένων Ορολογίας (ΘΕΒΔΟ) για τον τομέα των Τηλεπικοινωνιών.

Στους συνέδρους και τους ενδιαφερόμενους διενεμήθη έντυπο υλικό που αφορούσε τις δραστηριότητες της ΕΛΕΤΟ, της ΜΟΤΟ & του ΕΛΟΤ.

Α.Λ.Γ.

Συνεστίαση της ΕΛΕΤΟ

Το ΔΣ της ΕΛΕΤΟ προσκαλεί τα μέλη και τους φίλους της στις **23 Οκτωβρίου 2002, ημέρα Τετάρτη και ώρα 20.30**, στο Κέντρο ΕΛΛΟΠΙΑ (Χαλάνδρι – Αριστοτέλους 84) σε *γαστρονομική συγκέντρωση (συνεστίαση)*.
Τιμή συμμετοχής: **15 ευρώ το άτομο**.

OROGRAMMA No 56, September-October 2002, ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
Sokrati Tsakona 5 & Iatriadi
GR-152 36 PENTELI GREECE

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει – σε ενιαία αρίθμηση – εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, στον Ευρωπαϊκό ή Παγκόσμιο χώρο. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωσή της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm** (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία – Ιστότοπος: <http://linux.infoterm.org/>), του οποίου η ίδια είναι μέλος.

Κάθε φορά αφαιρούνται από τον Πίνακα οι εκδηλώσεις που έχουν ήδη διεξαχθεί και προστίθενται άλλες μελλοντικές που είναι στη φάση της διοργάνωσης. Η σειρά στον Πίνακα ακολουθεί την χρονολογική σειρά με την οποία πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις.

Για να διακρίνονται αμέσως, οι νέες καταχωρήσεις στον Πίνακα, έναντι του προηγούμενου φύλλου, είναι σε πλάγια γραφή λχ σε τούτο το φύλλο νέες είναι οι καταχωρήσεις αρ.6 και αρ.12.

1. Το Κέντρο Ορολογίας των Βρυξελλών οργανώνει πρόγραμμα κατάρτισης στην Ορολογία, αποτελούμενο από 250 ώρες μαθημάτων και 300 ώρες εργασιακής εμπειρίας, το οποίο αρχίζει την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου 2002. Πληροφορίες: www.ctbrux.be/terminologie.
2. Το Συνέδριο «AMTA 2002» της Εταιρείας Μηχανικής Μετάφρασης Βορείου και Νοτίου Αμερικής (AMTA) θα διεξαχθεί στην Τιμπουρόν (κοντά στο Σαν Φρανσίσκο) της Καλιφόρνιας, ΗΠΑ, στις 8-12 Οκτωβρίου 2002. Πληροφορίες: <http://www.amtaweb.org/AMTA2002/>.
3. Το Φθινοπωρινό Συνέδριο του Δικτύου Διαρκούς Εκπαίδευσης των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (EUCEN) θα γίνει στη Βιέννη, 17-19 Οκτωβρίου 2002 με θέμα: «ηλ-Μάθηση, Συνεργατική Μάθηση κτλ. – Νέες λύσεις σε παλιές προκλήσεις;». Πληροφορίες: <http://www.ai.tuwien.ac.at/eucen>
4. Το 2^ο Διεθνές Συνέδριο «Terminology and Translation from the Multilingual Point of View» θα γίνει στη Ρίγα της Λετονίας στις 21-25 Οκτωβρίου 2002.
5. Το 8ο Ιβηροαμερικανικό Συμπόσιο Ορολογίας θα γίνει στην Καρθαγένη της Κολομβίας με θέμα «Η Ορολογία ανάμεσα στην Παγκοσμιοποίηση και στην Τοπικοποίηση», στις 28-31 Οκτωβρίου 2002. Πληροφορίες: simposio_terminologia_poster@uwa.udea.edu.co.
6. Σειρά μαθημάτων με θέμα «REPRESENTATION FORMALISMS FOR ONTOLOGIES» (Τυποκρατικά στοιχεία παράστασης οντολογιών), 30 Οκτωβρ. – 1 Νοεμ. 2002, Κοπεγχάγη, σε σύνδεση με το 5^ο Διεθνές Συνέδριο σχετικά με τα Ευέλικτα Συστήματα Απάντησης Ερωτημάτων (FQAS2002), 27-29 Οκτωβρίου, 2002 Πληροφορίες: (<http://www.fqas2002.org>)
7. «Η Μετάφραση και ο Υπολογιστής», συνέδριο που θα γίνει στο Λονδίνο, 21-22 Νοεμβρίου 2002. Πληροφορίες: <http://www.aslib.com/conferences/tc24.html>.
8. «Οι Γλώσσες και τα Μέσα – Θεατές, Γλώσσες και Αγοραλογία», συνέδριο που θα γίνει στο Βερολίνο, 21-22 Νοεμβρίου 2002. Πληροφορίες: <http://www.languages-media.com>.
9. Το 8^ο Διεθνές Συνέδριο για την Τεχνολογικά Υποστηριζόμενη Μάθηση και Κατάρτιση με το όνομα «Online Educa Berlin» θα πραγματοποιηθεί στο Ξενοδοχείο Inter-Continental του Βερολίνου, στις 27-29 Νοεμβρίου 2002. Πληροφορίες: <http://www.online-educa.com>.

10. VIEWDET 2002 – Διεθνής Εργομήγυρη της Βιέννης σχετικά με Τηλεκπαίδευση, Τηλεκατάρτιση, ηλ-Μάθηση και ηλ-Παιδεία, 5-7 Δεκεμβρίου 2002, Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας της Βιέννης.(Πληροφορίες: <http://www.telab.tuwien.ac.at/Viewdet2002.html>).

11. Το Συνέδριο «TAMA South Africa 2003» (Terminology in Advanced Management Applications) θα γίνει στην Πρετόρια 17-21 Φεβρουαρίου 2003. Πληροφορίες: <http://www.tama-sa.gov.za>

12. Το 14^ο Ευρωπαϊκό Συμπόσιο για την επικοινωνία, καλλιέργεια, γνώση μέσω ειδικών γλωσσών (LSP) 18-22 Αυγούστου 2003, Πανεπιστήμιο του Surrey, Guildford, UK. Πληροφορίες: <http://www.computing.surrey.ac.uk/lsp2003/>

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε – και ευχαριστούμε – τα ακόλουθα περιοδικά:

- **Οικονομική Βιομηχανική Επιθεώρηση**, τεύχ.781, Αύγ. 2002, τεύχ.782, Σεπτ. 2002.
- **Χρονικά**, φύλλο 180, Ιούλ.-Αύγ. 2002.
- **Ερευνώντας** τεύχ. 9, Ιούλ.-Αύγ. 2002.
- **Καταναλωτής**, τεύχ. 325, Σεπτ. 2002.
- **Αρναία της Μακεδονίας**, τεύχ.55, Απρ.-Μάι. 2002.
- **Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία**, τεύχ. 30, Μάι.-Ιούν. 2002.

Ορολογία και Μετάφραση

Κυκλοφόρησε ο πρώτος τόμος του έτους 2002 (1-2002) της περιοδικής έκδοσης «Terminologie et Traduction», που εκδίδει η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Όπως είναι γνωστό, αυτή η έκδοση τιτλοφορείται στις ένδεκα επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα δημοσιευόμενα άρθρα είναι σε κάποια από αυτές. Στον υπόψη τόμο περιέχονται δεκατέσσερα άρθρα και μια συνέντευξη σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες. Περιλαμβάνεται και ένα άρθρο στην ελληνική γλώσσα της Άννας Ιορδανίδου με τίτλο «Η κοινή νεοελληνική σε σύγχρονα λεξικά και γραμματικές»

Η συντακτική επιτροπή του Terminologie et Traduction δέχεται για δημοσίευση αδημοσίευτες εργασίες, γλωσσάρια, κριτικές, σημειώσεις, επιστολές και ανακινώσεις σχετικές με μετάφραση, ορολογία και διερμηνεία στην ελληνική γλώσσα που να συνοδεύονται από σύντομη περίληψη στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα.

Συνεργασίες να υποβάλλονται σε δισκέτες ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση:

Commission Européenne
Plateau du Kirchberg
Jean Monnet A2/093
2920 Luxembourg

ή sabine.simon-pechon@cec.eu.int.

B.A.Φ.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΜΕΛΩΝ

Η εξόφληση των συνδρομών των μελών γίνεται με απευθείας πληρωμή στην ταμία της ΕΛΕΤΟ,

κα Α. Γκόνου,
Λ. Κασιώνη 16,
145 61 Κηφισιά
τηλ.: 010-8019550

ή με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος 671/591002-12).

Στην τελευταία περίπτωση είναι απαραίτητο τα μέλη να στέλνουν φωτοαντίγραφο της απόδειξης ταχυδρομικής στη διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ ή τηλεομοιοτυπικά την απόδειξη στον αριθμό 010-8068299 ή ηλ-μήνυμα στη διεύθυνση valeonti@otenet.gr.

Επιστολή μέλους της ΕΛΕΤΟ για την «αγωγιμότητα»

Ο Κώστας Παπαθανασίου, από τα ιδρυτικά μέλη της ΕΛΕΤΟ, που με τις παρατηρήσεις-σχολία του πολλές φορές έχει βοηθήσει τις Ομάδες εκπόνησης όρων στην ανεύρεση κατάλληλων αποδόσεων και νεολογισμών, μας έστειλε επιστολή, με παρατηρήσεις του σχετικά με το θέμα του όρου «αγωγιμότητα» του προηγούμενου φύλλου του «Ο». Παραθέτουμε ολόκληρη την επιστολή και συζητούμε στη συνέχεια κάποιους από τους προβληματισμούς του.

«Περί αγωγιμότητας» (Ορόγραμμα Αρ.55 Ιούλιος-Αύγουστος 2002)

Ως προς τα όσα σχετικώς αναπτύχθηκαν για την «οικογένεια του ρήματος <άγω>» θα ήθελα να παρατηρήσω τα εξής:

- α) Νομίζω ότι η παραγωγική κατάληξη -ιμος (ή -ιμότητα) ΔΕΝ «προσηλώνεται» σε παθητική σημασία, διότι ΔΕΝ δηλώνει σαφώς «εκείνον που μπορεί να υφίσταται την ενέργεια», αλλά απλώς «εκείνον που έχει καταλληλότητα για κάτι ή ιδιαίτερη σχέση με αυτό», δηλώνει δηλαδή μια μέση κατάσταση.

<ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ>

θανάσιμος = αυτός που μπορεί να επιφέρει το θάνατο (και όχι να θανατωθεί)

νησισίμος = ο κατάλληλος για τους σκοπούς της νηστείας (και όχι εκείνος που μπορεί να υφίσταται τη νηστεία)

χρήσιμος = ο κατάλληλος για χρήση (και όχι για να χρησιμοποιηθεί) κλπ.

- β) Σαφής αντίστιξη ενεργητικής/παθητικής σημασίας δίνεται συνήθως – εάν και όποτε υφίσταται τέτοια ανάγκη – με ρηματικά επίθετα «-τικός»/«-τός».

<ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ>

διαλυτικός/διαλυτός, διαπεραστικός/διαπερατός, εκλεκτικός/εκλεκτός, πειστικός/εύπειστος κλπ.

Χαρακτηριστική είναι και η ανάλογη εννοιολογική διαφορά μεταξύ των όρων «θνητότητα» (= σαφής παθητική σημασία) και «θνησιμότητα» (απλή μέση κατάσταση).

- γ) Εν προκειμένω, ως «αγώγιμος» νοείται εκείνος που είναι κατάλληλος-χρήσιμος για αγωγή και ως εκ τούτου ουδεμία αναντιστοιχία όρου και έννοιας προκύπτει εάν χαρακτηρίσουμε ένα μέταλλο «αγώγιμο». Ομοίως «επαγωγικός» είναι ο αναφερόμενος στην «επαγωγή», άρα ΕΙΝΑΙ εννοιολογικώς ορθό να αναφερόμαστε σε ρεύματα «επαγωγικά» (και όχι «επαγώγιμα»). Εάν – κατά τα προαναφερθέντα – υφίσταται ανάγκη ενεργητικής/παθητικής διάκρισης, θα πρέπει να καταφύγουμε σε νεολογισμούς του τύπου «-ακτικός» (= ο δυνάμενος να άγει)/«-ακτός» (= ο δυνάμενος να αχθεί).

- δ) Το μόνο πρόβλημα – πάντα κατά τη γνώμη μου – που σχετίζεται με τα μεταφραστικά δάνεια της οικογένειας του «άγω», αφορά στον όρο «μεταγωγή» ο οποίος παρότι ταιριάζει (εννοιολογικώς και ετυμολογικώς) με τον όρο «transduction» αποδίδει – εκτός των άλλων – και τον όρο «switching», ο οποίος (εννοιολογικώς και ετυμολογικώς) σχετίζεται με την αλλαγή πορείας (= «μεταστροφή») ή την αλλαγή διασύνδεσης (= «μετάξευση») και όχι με την «αγωγή».

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Κώστας Παπαθανασίου, Χ-Μ
Καρδίτσα, 2 Οκτωβρίου 2002»

Επί των παρατηρήσεων του φίλου ΚΠ έχουμε να πούμε τα εξής:

- 1 Έχουν μεγάλη χρησιμότητα οι προβληματισμοί του, γιατί δίνουν το ερέθισμα για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος που μας απασχόλησε και τον ευχαριστούμε γι' αυτό.
- 2 Έχει δίκιο ότι η κατάληξη **-ιμος** «ΔΕΝ «προσηλώνεται» σε παθητική σημασία». Ούτε εμείς ισχυριζόμαστε κάτι τέτοιο, εφόσον με το «προσηλώνεται» εννοεί το 100% της χρήσης της κατάληξης αυτής. Εκείνο που υποστηρίζουμε – για το οποίο έγινε και σχετική συζήτηση στο 3^ο Συνέδριο της ΕΛΕΤΟ – είναι το ότι η παραγωγική κατάληξη **-ιμος** είναι εκείνη που εκφράζει **κυρίως** την **δυνατότητα** να υφίσταται/υποστεί το

προσδιοριζόμενο ουσιαστικό την ενέργεια του σχετικού ρήματος. Για την λεξικογραφική διερεύνηση αυτής της «άποψης» ανατρέξαμε στο επιγραμματικό Αντίστροφο Λεξικό της υπό την Ά. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Ομάδας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στον ιστότοπο:

(<http://kastor.komvos.edu.gr/dictionaries/dictOnLine/DictOnlineRev.htm>). Η αναζήτησή μας απέδωσε

1085 λέξεις σε **-ιμος**. Από αυτές αφαιρέσαμε **99** που ήταν τα σύνθετα με δεύτερο συνθετικό: **-τιμος, -αιμος, -λαιμος, -έτοιμος** και μερικά ξενικά όπως **ούλιμος, γκενραλίστιμος, νομπιλίστιμος**). Από τις υπόλοιπες **986** αφαιρέσαμε όλα τα επίθετα που αποδίδουν ακριβώς την παραπάνω δυνατότητα. Προφανώς μέσα σ' αυτά που αφαιρέθηκαν ήταν και τα

αναγώγιμος	επαγώγιμος
εισαγώγιμος	παραγώγιμος
εξαγώγιμος	προαγώγιμος

ενώ δεν αφαιρέθηκαν τα **αγώγιμος** και **ημιαγώγιμος** που χρησιμοποιούνται αντίθετα.

Έμειναν, λοιπόν, οι **55** λέξεις [(55/986)= **5,6%** του συνόλου] που αναγράφονται στον ακόλουθο πίνακα.

Οι 55 λέξεις σε -ιμος που δεν αποδίδουν – εμφανώς – παθητική δυνατότητα		
αβάσιμος	ελλόγιμος	παντόμιμος
αγνώριμος	εμβόλιμος	παραμόνιμος
αγώγιμος	ευδόκιμος	παραώριμος
αδόκιμος	ημιαγώγιμος	πένθιμος
αθανάσιμος	ημιμόνιμος	πολυκάρπιμος
άλκιμος	θανάσιμος	πρασινόπενθιμος
αναστάσιμος	κάριτιμος	προσδόκιμος
ανεγνώριμος	κατακώχιμος	πρώιμος
ανθούσιμος	κρίσιμος	σκότιμος
ανώριμος	κύδιμος	στάσιμος
αυδήσιμος	μισοτρόφιμος	σταυραναστάσιμος
αρτύσιμος	μόνιμος	τρόφιμος
βάσιμος	μπράτιμος	υπερώριμος
γιορτάσιμος	νεκρώσιμος	φρόνιμος
γνώριμος	νησισίμος	χοντρονόστιμος
γόνιμος	νόμιμος	χρήσιμος
Διακαινήσιμος	νόστιμος	ώριμος
δικάσιμος	όφιμος	ωφέλιμος
δόκιμος		

Ωστε και λεξικογραφικά επαληθεύεται ότι η παραγωγική κατάληξη **-ιμος** έχει – στην συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων – τη σημασία που υποστηρίζαμε.

- 3 Συμφωνούμε μαζί του για την ανάλογη σημασία της παραγωγικής κατάληξης **-τός** (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η φράση «**τα μέταλλα είναι όλκιμα και ελατά**» που αποδίδει δύο βασικές ιδιότητες των μετάλλων, στην οποία χρησιμοποιούνται και οι δύο παραπάνω παραγωγικές καταλήξεις). Η κατάληξη **-τός**, όμως, έχει και πολύ περισσότερες άλλες σημασίες.
- 4 Όσο για τη **μεταγωγή** με την έννοια «switching», η αντίρρησή μας είναι ότι ήδη από την αρχαία ελληνική μία από τις σημασίες του ρήματος **μετάγω** ήταν:

- «μεταβάλλω (αλλάζω) δρόμον, υπάγω από άλλον δρόμον» (Ι. Σταματάκος, Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσης)

- «αποστρέφω, απομακρύνω» (Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ)

Επομένως, εκείνος ο ονοματοθέτης (του ΟΤΕ ή της ΔΕΗ ή του Πανεπιστημίου ή του Πολυτεχνείου) που επέλεξε τον όρο αυτόν πριν από 30 και περισσότερα χρόνια, δεν είχε κάνει κακή επιλογή. Τόσο στην Ηλεκτροτεχνία όσο και στις Τηλεπικοινωνίες ο όρος δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα. Απεναντίας, ο αγγλικός όρος transducer ενώ έχει – όπως λέει και ο ΚΠ – ετυμολογική συγγένεια με τον «μεταγωγέα» **δεν έχει καμία εννοιολογική σχέση** με αυτόν γιατί η έννοια που αντιπροσωπεύει είναι «**μετατροπέας**» μορφών ενέργειας.

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. Μας αφορά όλους η ορθή χρήση του ρήματος «αφορώ»² στην κατάδειξη αυτού ακριβώς του γεγονότος αφορά το σημερινό θέμα της στήλης!

Τα τελευταία χρόνια «μας προέκυψε» εσφαλμένη σύνταξη του ρήματος «αφορώ» (με τη σημερινή σημασία του: *αναφέρομαι σε, σχετίζομαι με, έχω σχέση με, έχω δουλειά με, ενδιαφέρω*) – ενός ρήματος που έχει ενσωματωθεί στην καθομιλουμένη και χρησιμοποιείται από μερικά εκατομμύρια Έλληνες (πεπαιδευμένους ή μη) με συγκεκριμένη νεοελληνική σύνταξη: δηλαδή **με άμεσο αντικείμενο σε πτώση αιτιατική**. Ακούγονται και γράφονται, λοιπόν, φράσεις όπως «αυτό το θέμα δεν αφορά σε μένα», «η απαγόρευση του καπνίσματος αφορά μόνο στους δημόσιους χώρους», που είναι λανθασμένες, αντί των ορθών: «αυτό το θέμα δεν **με** αφορά», «η απαγόρευση του καπνίσματος αφορά μόνο **τους** δημόσιους χώρους».

Σύμφωνα με το Λεξικό του Δ. Δημητράκου, πρωταρχικά, στα αρχαία ελληνικά, **αφορώ** (= από+ορώ) εσήμαινε «βλέπω κάτι από μακράν, και δη αφ’ υψηλού, διακρίνω καλώς, αγναντεύω» και η σύνταξή του ήταν με αιτιατική (**αφορώ τι**). Νεότερη σημασία του **αφορώ** ήταν «παρατηρώ, στρέφω τους οφθαλμούς, αποβλέπω, αποσκοπώ» και με αυτήν τη σημασία η σύνταξή του ήταν **«αφορώ εἰς τι»**. Αύτη η σημασία έχει διατηρηθεί μέχρι σήμερα με την ανάλογη σύνταξη (**αφορώ σε κάτι**), αλλά σε πολύ περιορισμένη χρήση: αντ’ αυτής χρησιμοποιούνται τα ρήματα **αποβλέπω, αποσκοπώ** κ.ά.

Σήμερα, όμως, σε πολύ διαδεδομένη χρήση είναι το **αφορώ** με τη σημασία που είπαμε στην αρχή «*αναφέρομαι σε, έχω σχέση με κτλ.*» και σύνταξη με **αιτιατική (αφορώ κάτι** = αναφέρομαι σε κάτι **αφορώ κάποιον** = αναφέρομαι σε κάποιον).

Και τα λεξικά της νεοελληνικής γλώσσας τι λένε; Το Λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη δεν αναφέρει καν τη χρήση του **αφορώ** ως «*αποβλέπω, αποσκοπώ*» είναι όμως **σαφέστατο** και με πλήθος παραδειγμάτων για την ευρεία χρήση του **αφορώ** ως «*αναφέρομαι σε*». Το Λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη αναφέρει σε ειδικό πλαίσιο και τις δύο σημασίες (νεότερη και σημερινή) και τη διαφορετική σύνταξη: αλλά δεν τις διαχωρίζει σαφώς. Το Μείζον Λεξικό των Τεγόπουλου – Φυτράκη αναφέρει και τις δύο σημασίες, αλλά σύνταξη μόνο με αιτιατική.

Συνοψίζοντας, θεωρούμε ότι ο κανόνας μπορεί να διατυπωθεί ξεκάθαρα:

Χρήση:	Σύνταξη με:
αφορώ = αναφέρομαι σε, έχω σχέση με, ενδιαφέρω	αιτιατική
αφορώ = αποσκοπώ, αποβλέπω	σε + αιτιατική

Παραδείγματα:

Χωρίς το «αφορώ»: Το θέμα αυτό δεν είναι δική σου δουλειά. Δεν μας ενδιαφέρουν οι πολιτικές του πεπιοιθήσεις. Ο κανόνας αυτός δεν αναφέρεται σε όλες τις περιπτώσεις.	Με το «αφορώ»: Το θέμα αυτό δεν σε αφορά. Δεν μας αφορούν οι πολιτικές του πεπιοιθήσεις Ο κανόνας αυτός δεν αφορά όλες τις περιπτώσεις.
--	--

Σχετικά με την υπόθεσή σου όλα προχωρούν κανονικά.

Η ενέργεια αυτή **αποσκοπεί στον** εκφοβισμό του μάρτυρα.
Η αναβολή αυτή **έχει σκοπό** να κερδηθεί χρόνος.

Όσον αφορά² (ή **σε ό,τι αφορά**) την υπόθεσή σου όλα προχωρούν κανονικά

Η ενέργεια αυτή **αφορά στον** εκφοβισμό του μάρτυρα.
Η αναβολή αυτή **αφορά στο** να κερδηθεί χρόνος.

K.B.

2. Απόψεις/προτάσεις για τους όρους του φύλλου αρ. 54

Ο Κώστας Παπαθανασίου, μέλος της ΕΛΕΤΟ και αναγνώστης του «Ο» μας γράφει σε σημειώμά του:

«Επί του “Ορογράμματος” αρ. 54, Μάιος-Ιούνιος 2002:

1. thermobaric bomb = θερμοβαρική βόμβα

[διότι το ουσιαστικό «βάρος» ως α’ συνθετικό και με την ειδική έννοια της «πίεσης του αέρα» έχει ήδη καθιερωθεί (πρβλ «βαρόμετρο», πνευμονικό «βαρότραυμα» εξ εκρήξεως κλπ.) και έχει δώσει την αντίστοιχη δόκιμη απόδοση:

hyperbaric oxygen chamber = θάλαμος υπερβαρικού οξυγόνου (στα γυμναστήρια και ινστιτούτα αδυνατίσματος)].

2. perform, performer, performance

Πέραν των εναλλακτικών αποδόσεων γενικής χρήσεως, βασιζόμενων στα ρήματα «εκτελώ, παίζω, παρουσιάζω, ερμηνεύω, κλπ.», ειδική χρήση μπορούν να έχουν οι αποδόσεις «*διαδραματίζω, διαδραματιστής, διαδραμάτιση*» και ακόμα ειδικότερη η απόδοση:

performance art = τέχνη διαδραματίσεων, τεχναγωγία,

οπότε:

perform = τεχναγωγώ και

performer = τεχναγωγός

(κατά το «*ψυχαγωγός, παιδαγωγός*»).

3. cindynique = κινδυνική, κινδυνικά (κατά το «*μαθηματικά*»)

K.Π., Καρδίτσα 2-8-2002».

Τις ενδιαφέρουσες προτάσεις του Κ.Π. θα εξετάσει το ΓΕΣΥ σε ανασκόπηση των παραπάνω εννοιών και όρων, μαζί με όποια άλλα, ενδεχομένως, νεότερα στοιχεία.

K.B.

“ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ”

Το “Ορογράμμα” είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
B. Α. Φιλόπουλος
Πρόεδρος ΕΛΕΤΟ
Σύνταξη:
Κ. Βαλεοντής
Μ. Καρδούλη
Α. Λάμπρου-Γκόνου
B.Α.Φιλόπουλος
Τηλέφωνο:
πρωί: 010-6118986
εσπέρα: 010-8042313, 010-8619521
Τηλεομιότυπο: 010-8068299, 010-8042385
Ηλ. Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
Ιστότοπος Ιντερνετ: http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του “Ο” συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του “Ο” με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

² Προσοχή! Όχι, εδώ, το εντελώς λανθασμένο και άσχετο «**ως αναφορά**» που ακούγεται πολλές φορές!